

Peter O'Toole (2 sierpnia 1932 w Connemarze - 14 grudnia 2013 w Londynie)

*Ten gwiazdor z zachodniej Irlandii
wychowany w północnej Anglii
w szekspirowskich rolach,
oraz jako Lawrence
z Arabii, dziś bawi w Arkadii.*

(ebs)

Peter O'Toole - brytyjski aktor filmowy, teatralny oraz telewizyjny, producent i reżyser, pochodzenia irlandzkiego, ośmiokrotnie nominowany do Oscara za role pierwszoplanowe otrzymał Oscara za całokształt twórczości.

https://www.youtube.com/watch?v=Wt564HJ_Irg

Urodził się 2 sierpnia 1932 w Connemarze, regionie w zachodniej części Irlandii, jako Peter Seamus O'Toole, syn irlandzkiego katolika, bukmachera Patricka Josepha O'Toole. i protestantki Constance Jane z domu Ferguson, pochodzącej ze szkockiej rodziny arystokratycznej. Kiedy ukończył pierwszy rok życia, rodzina przeniosła się do północnej Anglii.

Od 1937 roku dorastał w Leeds. Mając czternaście lat pracował jako posłaniec i doręczyciel, a później reporter gazety Yorkshire Evening News. Przez osiem lat był uczniem szkoły katolickiej. W wieku siedemnastu lat pojawił się po raz pierwszy na scenie *Leeds Civic Theatre*. Służył przez dwa lata jako radiotelegrafista w Królewskiej Brytyjskiej Flocie Królewskiej. W latach 1952-1954 uczęszczał do Królewskiej Akademii Sztuk Dramatycznych w Bloomsbury, w dzielnicy centralnego Londynu, gdzie za otrzymane stypendium kontynuował naukę w *Abbey Theatre's Drama School* w Dublinie.

Występował jako szekspirowski Hamlet oraz m.in. w spektaklu Johna Osborne'a "Spójrz z gniewem za siebie" ("Look Back In Anger") w *Bristol Old Vic* w Bristolu, londyńskim *Royal Court Theatre* i *Royal Shakespeare Company* w Stratford-on-Avon, gdzie zagrał szekspirowskie kreacje Tersytosa w "Troilusie i Kresydzie", Petruchia w "Poskromieniu złościcy" i Shylocka w "Kupcu weneckim".

Swoją karierę ekranową zapoczątkował gościnną rolą pierwszego żołnierza w jednym z odcinków przygodowego serialu familijnego "Szkarłatny kurzyślad" (1956). Na kinowym ekranie zadebiutował w roku 1960 w trzech filmach - adaptacji książki Roberta Louisa Stevensona "Porwany za młodu", "Dzień, w którym obrabowano Bank Anglii" i przygodowym dramacie kryminalnym "Niewinne dzikusy".

Odnosił sukces tytułową charyzmatyczną kreacją brytyjskiego archeologa, podróżnika, wojskowego i agenta wywiadu Thomasa E. Lawrence'a w dramacie przygodowym Davida Leana "Lawrence z Arabii" ("Lawrence of Arabia", 1962), za którą odebrał nagrodę Brytyjskiej Akademii Filmowej (BAFTA) i zdobył nominację do nagrody Oscara i dwie nominacje do Złotego Globu.

<https://www.youtube.com/watch?v=zmr1iSG3RTA>

Muzykę do filmu napisał Maurice Jarre (1924-2009):

<https://www.youtube.com/watch?v=ro7ustlPLuc>

Wcielił się w tytułowego bohatera powieści Josepha Conrada "Lord Jim" (1965), a także Anioła w filmie "Biblia" ("The Bible: In the Beginning...", 1966) i angielskiego nauczyciela Pu Yi, ostatniego cesarza Chin w dramacie historycznym Bernardo Bertolucciego "Ostatni cesarz" ("The Last Emperor", 1987).

Kolejne wielkie role, które przyniosły mu nominacje do nagrody Oscara to angielski Król Henryk II w dramacie historycznym "Becket" (1964), Henryk II w dramacie historycznym "Lew w zimie" ("The Lion in Winter", 1968), Arthur Chipping w dramacie muzycznym "Żegnaj Chips" ("Goodbye, Mr. Chips", 1969), czternasty hrabia Jack Gurney w komedii muzycznej "Wyższe sfery" / "Klasa rządząca" ("The Ruling Class", 1972), reżyser Eli Cross udzielający schronienia ściganemu przez policję eks-ochotnikowi z Wietnamu w czarnej komedii "Kaskader z przypadku" ("The Stunt Man", 1980), aktor po przejściach alkoholowych w komedii "Mój najlepszy rok" ("My Favorite Year", 1982) oraz starzejący się aktor Maurice posiadający kilka drobnych sukcesów w melodramacie komediowym "Wenus" (2006).

Za rolę biskupa Cauchona w telewizyjnym dramacie historycznym "Joanna D'Arc" (1999) odebrał nagrodę Emmy. W 2003 roku otrzymał honorowego Oscara za całokształt pracy aktorskiej. Współpracował z największymi gwiazdami kina.

W lipcu 2012 ogłosił, że wycofuje się z aktorstwa. Zmarł 14 grudnia 2013 w londyńskim szpitalu po długiej i ciężkiej chorobie. Jego pogrzeb odbył się w Londynie 21 grudnia.

<https://www.youtube.com/watch?v=eCBT4cEHvwl>